

Politieke verklaring inzake samenwerking op nucleair gebied tussen:

de Federale Minister bevoegd voor Energie van België enerzijds en
de Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei van Nederland,
de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat van Nederland en
de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van Nederland anderzijds,
hierna gezamenlijk aangeduid als 'de Deelnemers'

De Deelnemers aan deze Politieke Verklaring erkennen de gedeelde historische, culturele en economische banden tussen Nederland en België en bevestigen hun gezamenlijke ambitie om deze samenwerking verder te verdiepen.

De Deelnemers constateren dat Nederland en België op energiegebied nauw met elkaar verbonden zijn. Zij hechten belang aan een technologie-neutrale transitie naar koolstofarme en duurzame energiesystemen, als onderdeel van een robuust energiesysteem dat zowel antwoorden biedt op de klimaatuitdagingen, als de weerbaarheid en soevereiniteit op energievlak garandeert.

De Deelnemers erkennen dat nucleaire energie een essentiële rol kan spelen in de huidige en toekomstige koolstofarme energiemix, niet alleen als stabiele, veilige en duurzame energiebron, maar ook als motor voor innovatie, industriële ontwikkeling en medische vooruitgang. Het belang van nucleaire energie voor zowel energie als economie wordt in beide landen benadrukt door beleidskeuzes die deze visie onderlijnen.

Daarnaast hechten de Deelnemers groot belang aan het bredere nucleaire ecosysteem, zoals de behandeling van radioactief afval en materialen, de nucleaire veiligheid en beveiliging, met inbegrip van de bevordering van hoge normen en een robuuste veiligheidscultuur en nucleaire innovaties, zoals SMRs.

De bestaande samenwerking tussen beide landen op het vlak van nucleair onderzoek, medische toepassingen en de veilige opslag van radioactief afval evenals hun ambitie om via gezamenlijke inspanningen een duurzame markt te ontwikkelen voor onder meer radio-isotopen, werd reeds vastgelegd in de Politieke Verklaring inzake energiesamenwerking tussen Nederland en België van 18 december 2022.

De samenwerking tussen beide landen wordt verder versterkt via een vernieuwd strategisch partnerschap waarin bijkomende nucleaire thema's worden ontwikkeld.

Tegen deze achtergrond spreken de Deelnemers de volgende Politieke verklaring uit:

1. Doel

Deze Politieke Verklaring stelt een kader vast voor versterkte samenwerking tussen de Deelnemers op het gebied van de vreedzame toepassingen van nucleaire energie, waaronder nucleaire kennisontwikkeling, human capital, radioactief afval, medische radio-isotopen en de nucleaire waardeketen. Zij heeft tot doel deze samenwerkingen te structureren, te verdiepen en in de tijd te versterken.

2. Samenwerkingsgebieden

De Deelnemers spreken de intentie uit om onder meer samen te werken op de thema's die hieronder zijn opgenomen. Deze thema's kunnen in onderlinge overeenstemming worden uitgebreid, gewijzigd of aangevuld.

a) Kennisuitwisseling en best practices

De Deelnemers zullen zich inspannen om actief kennis en ervaringen uit te wisselen met betrekking tot alle aspecten van en evoluties betreffende nucleaire aangelegenheden, inclusief de bouw van nieuwe capaciteit en ontmantelingsactiviteiten. Het betreft onder meer kennis over projectontwikkeling, milieueffectenrapporten en publieke participatie in het beslissingsproces, vergunningsverlening, financiering van projecten en de exploitatie van nucleaire installaties. Ook kennis over de veilige en efficiënte ontmanteling van nucleaire installaties en de aanleg van de nodige fondsen hiervoor maken deel uit van deze kennisuitwisseling. Dit kan gerealiseerd worden door bijvoorbeeld bilaterale workshops, technische werkgroepen of uitwisseling tussen experts.

Daarnaast spreken de Deelnemers de intentie uit om de informatie- en kennisuitwisseling tussen wetenschappelijke organisaties, onderzoekscentra en academische centra te ondersteunen en bevorderen.

b) Behandeling van radioactief afval en materialen

De Deelnemers volgen een tweesparenbeleid voor het realiseren van een eindberging voor hoogradioactief afval. Zij zullen de (maatschappelijke, technische en financiële) voorwaarden verkennen voor samenwerking op het gebied van minimalisatie, recyclage, circulariteit, opslag en berging van radioactief afval, en gezamenlijke eindbergingsfaciliteiten. Hiertoe wordt een ambtelijke werkgroep opgericht voor periodiek overleg en uitvoering.

c) Onderzoek en ontwikkeling (R&D)

De Deelnemers hechten groot belang aan samenwerking op het vlak van nucleair onderzoek en technologische innovatie. Zij zullen verkennen onder welke voorwaarden gezamenlijke onderzoeksactiviteiten kunnen worden opgezet of versterkt over de gehele waardeketen heen door kennis- en onderwijsinstellingen, onder meer op het gebied van geavanceerde reactoren, kleine modulaire reactoren (SMR's), afvalbeheer en eindberging.

d) Ontwikkeling van menselijk kapitaal

De nucleaire sector staat voor belangrijke uitdagingen op het gebied van personeelsvernieuwing en kennisoverdracht. De Deelnemers spreken daarom de intentie uit om gezamenlijk bij te dragen aan het optimaliseren van kennisbeheer en de ontwikkeling van menselijk kapitaal. Er wordt ingezet op een nauwere samenwerking tussen universiteiten, onderzoeksinstellingen en de industrie.

e) Versterking van nucleaire toeleveringsketens

De Deelnemers erkennen het strategisch belang van robuuste en veerkrachtige nucleaire toeleveringsketens. De Deelnemers zullen zich inspannen om samen te werken aan het in kaart brengen van hun respectievelijke industriële capaciteiten en toeleveranciers, met het oog op een betere afstemming en versterking van elkaars potentieel.

f) Europese samenwerking

De Deelnemers zullen zich inspannen elkaar te informeren over hun respectievelijke posities inzake Europese dossiers binnen de thema's van deze Verklaring. Waar relevant, kunnen de Deelnemers verkennen of gezamenlijke posities mogelijk zijn ten aanzien van aangelegenheden van gemeenschappelijk belang.

g) Productie van radio-isotopen

De Deelnemers spreken de intentie uit te verkennen hoe de gezamenlijke inspanningen gericht op de ontwikkeling van een duurzame markt voor de productie van medische radio-isotopen, inclusief de toepassing van het beginsel "full cost recovery", kunnen worden afgesteld.

3. Juridisch regime

De Deelnemers erkennen dat deze Politieke Verklaring geen enkele juridische, contractuele of financiële verplichting schept tussen beide landen. Ze verleent noch bevat enig exclusief recht en vormt geen overeenkomst. Zij mag niet worden beschouwd als een verdrag of internationale overeenkomst of instrument dat wordt beheerst door het internationaal recht, noch verplichtingen scheppen die worden beheerst door het internationaal recht.

De beoogde samenwerking blijft onderworpen aan de wetten, regelgevingen en internationale verplichtingen van beide landen.

4. Vertrouwelijkheid

De ondertekenaars spreken af dat alle vertrouwelijke informatie die in het kader van deze Politieke Verklaring wordt uitgewisseld, als zodanig zal worden behandeld en niet zal worden verspreid zonder voorafgaandelijke toestemming van de andere ondertekenaar.

5. Opvolging van deze Politieke Verklaring

Deskundigen van de bevoegde ministeries zullen periodiek bijeenkomen om de nucleaire dialoog te structureren en opvolgingsactiviteiten van deze Politieke Verklaring te coördineren. Over de verschillende deelonderwerpen zal de dialoog worden voortgezet en waar nodig verdiept.

De directeuren-generaal bevoegd voor onder deze Politieke Verklaring vallende nucleaire aangelegenheden streven ernaar om, waar relevant, periodiek bijeen te komen om de uitvoering van deze Politieke Verklaring te bespreken en de voortgang te evalueren.

De administraties bevoegd voor de dossiers waarop deze Verklaring betrekking heeft, kunnen in onderlinge afstemming, waar relevant, een periodiek werkprogramma opstellen ter ondersteuning van de verdere uitvoering van deze Politieke Verklaring.

6. Slotbepalingen

Deze Politieke Verklaring wordt effectief op de datum van ondertekening.

Deze Politieke Verklaring kan door ieder van de Deelnemers worden beëindigd door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de andere Deelnemers met inachtneming van een opzegtermijn van (3) drie maanden.

Beëindiging van deze Politieke Verklaring laat lopende activiteiten die in het kader van deze Politieke Verklaring zijn aangevangen onverlet, tenzij de Deelnemers anders besluiten.

Ondertekend in tweevoud te Brussel op 12 mei, in de Nederlandse taal.

Jo-Annes de Bat,
Staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei
mede namens Minister van Volksgezondheid
Welzijn en Sport en Staatssecretaris van
Infrastructuur en Waterstaat van Nederland

Mathieu Bihet,
Federale Minister bevoegd voor Energie van
België